

ТАРИФИ НА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ: ЧИ Є ВОНИ ЕКОНОМІЧНО ОБГРУНТОВАНІ З ТОЧКИ ЗОРУ СПОЖИВАЧА

В Україні під житлово-комунальними послугами (ЖКП) розумілося постачання холодної та гарячої води, опалення та водовідведення. В даній роботі ЖКП – це так звані «енергетичні» послуги, а саме газо-, електропостачання, опалення та постачання гарячої води.

Постановка задачі. Проаналізувати економічні обґрунтування підвищення тарифів на ЖКП в Україні з боку виробників та постачальників послуг та з точки зору споживачів.

Порівняльний аналіз економічних обґрунтувань. В табл.1 наведені дані про ціни та тарифи на газ та електроенергію в 2005 р. та 2015 р. [1, 2], які фактично є економічним обґрунтуванням виробників та постачальників послуг відносно підвищення тарифів. Ціни на газ та електроенергію прив'язані до європейського ринку. Дані наведені з використанням тарифів для мінімального споживання послуги. Вважалося також, що споживачі користуються тільки імпортованим газом.

Табл. 1

Рік	Курс, грн/\$	Ціна на газ, імпорт		Тариф грн/м ³	Дотація %	Ціна на е/е, експорт		Тариф грн/кВт·г	Дотація %
		\$/м ³	грн/м ³			\$/кВт·г	грн/кВт·г		
2005	5,12	0,05	0,256	0,178	30,5	- ; РФ	0,0691	0,156	-125
2015	21,84	0,21	4,586	7,188	-56,74	0,05; Польщ.	1,09	0,366	66

Якщо в графі «Дотація» відсотки позитивні, то це означає, що споживач одержує дотацію і тарифи потрібно підвищувати. Якщо ж відсотки негативні, то тарифи потрібно знижувати, що вітчизняні постачальники послуг зазвичай не роблять.

В табл.2, крім тарифів на ЖКП в 2005 р. та 2015 р., наведені також мінімальні зарплати за ці роки, які є основою для розрахунку конкретних посадових зарплат за українською, а не європейською, тарифною сіткою. Розраховано також підвищення тарифів за період 2005 р. – 2015 р.

Табл.2

Рік	Газ, грн/м ³	Електроенергія, грн/кВт·г	Опалення, грн/Гкал	Гаряча вода, грн/м ³	Мін.зарплата, грн/міс
2005	0,178	0,156 (0,0691)	54,42	2,9	297
2015	7,188	0,366	600,17	37,91	1298
Підвищення,рази	40,4	2,35 (5,3)	11	13	4,37
Підвищення, з викл.інфл., рази	9,2	0,54 (1,2)	2,5	2,97	1

Для графі «Електроенергія» розрахунки в дужках містять порівняння з експортним тарифом на електрику в РФ. З табл. 2 випливає, що тарифи на ЖКП в Україні відносно зарплат значно завищені і економічно не обґрунтовані. Навіть з точки зору постачальника послуг тарифи на газ завищені та їх необхідно зменшувати. З точки зору споживача, європейські ціни на комунальні послуги в Україні не можуть бути економічно обґрунтовані, тому що частка зарплати в структурі ціни кінцевого продукту в Україні складає 8 – 11%, тоді як в Європі цей показник дорівнює 50% [3].

Висновок. З точки зору споживача підвищення тарифів в Україні є економічно необґрунтованим.

Література.

- Багацький В.О., Красноручька Н.М., Тишковська Л.Л., Багацький О.В. Система обліку та контролю комунальних послуг з точки зору споживача. Вісник ВПП.- Вінниця.- 2005.- №6.- С.73-78.
- Нікітіна Л.М. Конкурентноспроможність підприємств електроенергетики України на міжнародних ринках. Зб. Міжнародна економіка: інтеграція науки та практики. К.: НТУУ «КПІ», 2015 р.-С.65-71.
- Скрипник О.П. Зарплата, яка нас не годує. К.: Україна молода, 03.02.16. С.6 – 7.